

Cambridge University Press
978-1-108-04371-7 - Ioannis Cantacuzeni Eximperatoris Historiarum Libri IV: Graece
et Latine: Volume 2
Edited by Ludwig Schopen
Excerpt
[More information](#)

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΒΙΒΛΙΑ Δ.

Cantacuzenus II.

Cambridge University Press
978-1-108-04371-7 - Ioannis Cantacuzeni Eximperatoris Historiarum Libri IV: Graece
et Latine: Volume 2
Edited by Ludwig Schopen
Excerpt
[More information](#)

Cambridge University Press

978-1-108-04371-7 - Ioannis Cantacuzeni Eximperatoris Historiarum Libri IV: Graece et Latine: Volume 2

Edited by Ludwig Schopen

Excerpt

[More information](#)

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Γ.

IOANNIS CANTACUZENI
HISTORIARUM LIBER III.

PERIOCHA.

Hic liber caeteris multo maior, cum proximo superiore connectitur. Causae indicantur, cur narranda, quae deinceps sequuntur: veritas promittitur. Magni domestici in palatio custodiendo diligens provisio: a quo et urbium provinciarumque praefecti monentur, ne quid novi incipiant. Imperatoris Andronici magnifica sepultura ac sacra funeralia (Cap. 1). Patriarchae ambitio. Anathematismus in eos, qui mortuo Imperatore de filiis eius male meruerint. Iterum de ambitione patriarchae. De Sismano exule reddendo consultatio: Chumni in domesticum contumeliae. Binae de transfuga sententiae (2). Domestici in defunctum Imperatorem amor. Gubernationi nuntium mittere vult (3). Imperatricis lacrimatio et de sua viduitate filiorumque orbitate querimonia. Domesticum neglecti officii coarguit (4). Ea et patriarcha praesentibus, disertissime suspicionem affectati imperii a se depellit. Aliter ad gubernacula rediturum negat, nisi imperatrix fidem dederit, calumniatoribus non credituram (5). Utrunque iuratur. Iurat eidem patriarchae (6). Sismanum Moesorum regi repetenti abnuat magnus domesticus, cuius prudentia se ingenti metu liberatam, cum proceribus laetatur imperatrix (7). Quid militem signiorem fecerit. Patricius quidam tabellio ad usum rei publicae grandem pecuniam offert. Stipendia et redditus militum explentur. Ad pugnam ardent animi (8). Domesticus imperatricem de filio Ioanne coronando monet et contra ratiocinantes refutat. Lydiae satrapae Thraciam incursanti occurrunt. Domesticus in occidentem ducturus, cum Orchane pacem iungit. Mentem imperatricis ex patriarcha explorat. Ab eadem laudatur blandeque monetur, ne se conficiat tantis laboribus, neu de sumptu suo eroget. Eleganter respondet, ut viri virtutem cognoscas. Byzantio cum copiis discedit (9). Ex urbibus Thraciae senatores et praesidia ad expeditionem evocantur. Moesus foedere innovato domum abit. Persae praedabundi apud Chersonesum caeduntur, fugantur. Apocauchus tyrannidi studens deprehenditur: in arce suam Epibatas confugit. Domesticus de rerum humanarum mutabilitate admonet. Eius pium ac solidum responsum (10). Latini Peloponnenses se subiiciunt cum conditionibus: quorum legati a do-

4

PERIOCHA

mestico honorifice habiti. Apocauchus Sennacherim subrogatur. Conspiratio et legatio praefectorum occidentis (11). Crates Macedoniae infestus. Magnus domesticus Peloponnesiacae expeditioni antevertendum, ideoque Byzantium revertendum censet. Excipitur a Byzantinis: imperatricem luctu et morbo afflictam consolatur: quid egerit, quid acturus sit exponit (12). Ad palatium nobiles et milites clamose cum patriarcha de honore domestici iurgantur. Imperatrix iurgantibus, triplici eorum peccato demonstrato, veniam dat (13). De poena Apocauchi cum domestico deliberat: eius natales et status pristinus. Quomodo idem Apocauchus Xenam, Imperatoris matrem, adversus domesticum concitarit. Invitatus domesticus ad communionem purpurae et imperii recusat (14). Metu mali obtrectatores domestici in eius se gratiam restituere desiderant et imprimis Apocauchus, cui supplicii cum seria admonitione ignoscitur. Quo pacto ille idem propter praefecturam fisci non obtentam turbas fecerit et in domesticum praesente imperatrice invecus sit (15). Eum et imperatricem placat, Epibatis egredi non audet. Domestici ad Byzantios de pace cohortatio. Filiam Imperatori despondere differt. In itinere se Apocauchus ei permittit: cum matre domestici collocutus, ut se magis re, quam verbis, benevolum praestet, admonetur (16). Animum patriarchae subit, domesticum falso accusat, imperatricem adversus domesticum irritandam suadet et rationem proponit. Asanes pro filiis sexennium carcere detentis rogat (17). Domesticus operam pollicetur. Socerum contra generum Apocauchus inflamat (19). Coniurati sigillatim apud imperatricem domestici nomen deferunt. Singuli reliciuntur. Postremo eo adigitur, ut iudicio arcessendum putet, quem patriarcha indicta causa damnandum arbitratur (20). Idem imperatricem periculi gravitate deterret vehementerque suspicionem auget. Asanes accusationem concludit (21). Dolet et angitur imperatrix atque in sententiam calumniatorum propendens, iis se cum liberis flens commendat. Mater domestici cum filio minimo natu et uxore alterius filii domi velut in carcere clauditur. Apocauchus urbis praefectus creatus, frustra militem ad diripiendas et evertendas domestici aedes mittit; cuius amici, qui periculi vitandi ex urbe fugerant, imperatrici se excusant, redeundi veniam orant. Gabalas praevaricatur (22). Qui Byzantio fugerant, Didymotichi quae acta sint narrant. Legatis missis iudicium de se domesticus postulat: a ministris Apocauchi male accipiuntur. Idem domesticus hostis declaratur (23). Per litteras Imperatricis vicariatu iubetur abire. Quid agendum sit, militibus bellum flagitantibus, quaeritur. Oratio longiuscula domestici, qua crimen occupandi regni refellit. Ad imperatricem profectus, eius se arbitratui permittere cogitat (24). Proceres rectius rebus consulturum censent, si purpuram induat. Iis renitens, tandem rei publicae causa eorum voluntati obsequitur (25. 26). Didymotichi palam capit ornatum imperatorium cum faustis acclamationibus. Quaedam futurorum praesagia. Episcopi Didymotichensis visum et eius viri laus (27). Imperator rursus ab se suspicionem tyrannidis removet; militibus uxores ac liberos habentibus missionem dat; retentos in agrum Byzantinum mittit, eodem brevi venturus urbemque invasurus. Narratio longior de malis, quae Adrianopoli ex seditione ob novum Imperatorem exstiterint. Item calamitates per Romanum imperium propter eundem (28). Adrianopolitani Alexandri, Moesorum regis, opem invocant: cuius adventus Cantacuzeno multum obest. Moesi praedones a Romanis partim caeduntur, partim capiuntur (29). Opes Cantacuzeni

LIBRI III.

5

diripiuntur; eorum immensitas explicatur. Contra eum socer Andronicus Asanes dux deligitur. Vastatur provincia. E Zernomiano praedatores apud Didymotichum trucidantur. Adrianopolim Imperator tendit. Pincerna Pamphilo accersitur. Hebrus congelascit. Pamphilensium scelus. Byzantii Cantacuzenus contumeliose admodum per ora traducitur. A patriarcha anathematismo percellitur; imperatricem et archontas honorat (30). Tribus praefectis, se celatos moleste ferentibus, factum suum de habitu et nomine Imperatoris probare contendit. Syrges, Pherarum praefectus, eius bona ad se avertit. Protostrator immutatus, Thessalonicam traditurum promittit. Chreles, dynasta Triballus, ad occidentem invitat, opem suam spondet. Vincunt, qui in consilio prius occidentem, quam Byzantium petendum sentiunt (31). Cantacuzenus uxorem cum filiabus Didymotichi relinquit; urbi et suburbio praefectos dat cum praesidiis. Bera castellum in gratiam monachorum intus degentium sine vi capitur. Batatzis timor in Imperatore persequendo. Anastasiopolis dicta ab Andronico iuniore Peritheorium obsidetur. Batatzis mendacium (32). Epistola Cantacuzeni ad patriarcham, qua se pacis cupidissimum demonstrat. Tabellarius carcere multatur. Imperatrix feminis suis Cantacuzenum excusat ac defendit deque eo honorifice loquitur. Resciscens id Apocauchus, coniuratos super imminente periculo monet. Imperatrici iuramentum indicare statuunt, ipsis nolentibus de pace nihil tentaturam (33). Apud eam adversus Cantacuzenum agunt acriter, praesertim patriarcha. Iurat et diu noctuque per coniuratos et famulos custoditur, quibus, ut dicta eius referant, aurum datur. Cantacuzenus e monte Atho monachorum sanctissimos evocat, quorum existimatio imperatrici pacem persuadet: sed religione a compositione impeditur (34). Patriarcha et socii monachis irascuntur: inter eos constare discordias student: primores duriter habent. A protostratore nuntius. Peritheorium oppugnatur. De muro fiunt convicia Cantacuzeno: conviciator ab eodem christiane accipitur. Oppidani consilio perversi hominis deditionem retractant Imp Thessalonicam abit (35). Ioannes, Andronici filius, adolescens Byzantii coronatur. Coniurati dignitatibus ornantur. Patriarchae fustus. Apocauchus summum imperium sibi arrogat: propinquos Cantacuzeni iugulat: eius matrem in carcere usque ad mortem saevissime affligit: quam miseratur imperatrix. Theodorae, sororis Andronici iunioris viduae et monachae, in moribundam et mortuam caritas. Inventae pecuniae magnitudo et distributio. Gravis in Cantacuzenum calumnia. Contra eundem Apocauchus classem in occidentem parat (36). Syrges itinera Thessalonicam obsidens deluditur. Polystylus munitur. Protostratoris monitio et Chrelis responsio. Imperatoris angustiae. Syrges, Monomachus et episcopus metropolitanus ad castra Cantacuzeni exploratores mittunt. Per litteras ad eos datas suam innocentiam tuetur: de iuramenti causis disserit: eos improbitatis convincit (37). Melenticum Cantacuzenus occupat Chrelis ex fornidine cunctatio: eius adventu exercitus laetatur. Protostratoris anceps animus. Thessalonicae Zelotarum (ea erat factio Palaeologi) nefanda scelera. Protostrator cum optimatibus fugatus, agrum populatur. Cantacuzeni afflictio. Byzantini Thessalonicam magnis copiis ingrediuntur. Cum exulibus consultatio (38). In concione dicendae sententiae cuique sit potestas. Aliis tergiversantibus Imperator Thessalonica recedendum, nec ad caetera desperandum pronuntiat: Rhentinae praesidium augendum, Thessalonicam incurandam: quo facto

6

PERIOCHA

Thessali, Acarnanes, reliqua item continens in potestatem veniat. Quidam Thessalonicensenses deficiunt. Byzantini nobiles rebus suis metuentes, iter eius conantur impedire. Axius fluvius exundat. Exercitus Gynaecocastrum redit (39). Apocauchus ad ostendendam potentiam insulas circumvectus, ob id ipsum Thessalonicam adnavigat. Protostrator ad eum desciscit. Imp. in desertores, ut ignavos, invehitur. Apelmenes ingratus et superbus (40). Protostrator obiurgatur, cui puer Asanes commendatur. Ostendit Imp., in quantis difficultatibus versetur: militum animos erigit: ad principem Triballorum pro auxilio eundum suadet. Discedentes Apocauchus insequitur, non tamen pugnatur. Transfugas Imp. excipit equites ab Apocauchus (41) Edessam obsidione Triballorum liberat. Zimpanus quidam pecuarius Imp. legatos vinctos Apocauchus dedit. Quid passi sint. Munifice ac perhumaniter a duobus dynastis accipitur Imperator. Scopiae venit (42). Eundem Liberus Triballus Crali conciliat. Is cum uxore occurrens, magno illum honore suscipit et regaliter tractat. Ab eo auxilium petit: ille societatis mercedem urbes occidentis usque a Christopoli postulat. Recusat Cantacuzenus et quasi parum ingenuum honorisque studiosum tangit (43). Prudens oratio Helenae Cralaenae de adiuvando hospite cum conditione tolerabiliore, Imp. suorum consilium de concedendis, quae Crates petat, repudiat (44). Ambo praesente archiepiscopo in certas condiciones iurant. De Chrele Triballo inter utrumque contentio. Cur is ad Cratem reverti noluerit. Melenicus Chreli deditur. Rhentinam castellum Syrges occupat. In dedititio saevit (45). Apocauchus Polystyli quid egerit: quid Didymotichum scripserit: quid ei et quam aculeate ac libere responsum sit. Byzantini redeuntem cum gratulationibus et plausibus excipiunt. Pro libidine imperat. Irene, uxor Cantacuzeni, cum fratre Manuele in timore est (46). Militum et ducum fides exploratur. Comitopulus constantium suam proficitur. Iuratur. Nuntius ab Imperatore cum eius cereo sigillo (47). Didymotichi suburbani in urbanos insurgunt. Fugantur. In exilium voluntarium concedunt; eorum domus destruuntur. Episcopi vaticinium eventus probat. Triballos principes promissi auxilii poenitet: obsidem Cantacuzeni filium poscunt: Liberus filiam suam eius filio desponsam cupit (48). Imperator cum auxiliaribus Triballis quid apud Pheras egerit. Syrges ad sceptrum Armeniae vocatur. Pheraeorum obstinatio. Morbus in exercitu multos exstinguit. Christopolin praesidium ab Apocauchus mittitur. Ad Triballos abiturientes praeclara Imperatoris concio. Romani tumultuantes increpantur. Plurimi Christopolin se conferunt. Ducum ibidem perituum. Redeuntes Imperator suscipit (49). Eorundem ducum impudens de Cantacuzeno mendacium: inde Byzantii publica laetitia. Quae et quanta multi illic propter Cantacuzenum perulerint. Praefectorum saevitia. Factum humanissimum Persae cuiusdam in flagellis laceratos. Impostor quidam sacrae confessioni illudit. Ad falsos nuntios denuo Deiparae aguntur gratiae (50). Crates Imperatori repenti Edessam statim restituit. Apocauchus frustra Didymotichum movet. Eupythium obsidet; Scytharum incursu terribus, obsessionem relinquit. In Scythas abeuntes Scopelenses stulte et infelici exitu se inferunt. Apocauchus belli administrationem genero tradit (51). Anna imperatrix a Crate Cantacuzenum petit: urbes in praemium spondet. Triballorum procerum memorabilis in illum fides (52). Thessali se Cantacuzeno subiciunt ultro. Ioannem Angelum eis praetorem praeficit, quem in bulla commendat:

LIBRI III.

7

multas ei condiciones praescribit et a se affectati imperii suspicionem removet (53). *Didymotichum* vocatus venturum promittit. Quo scopo *Apocauchus* et *Crales* convenire voluerint. Illius in *Cantacuzenicis* crudelitas. Quare imperatrix *stratopedarchae* consilium respuerit (54). Ad *Pheraeos* de deditioe *Cantacuzeno* facienda *Cralis* cohortatio. Praefracte abnuunt eiusdemque *Cantacuzeni* legatum atrociter mactant. Militibus *Didymotichum* anhelantibus obsequitur Imperator. Agrum *Pheraeorum* *Crales* depopulatur. *Triballi* auxiliares in *Thraciam* sequentes quales fuerint. Pro meliori auxilio reverti volentem Imperatorem ad *Cralem* milites cogunt *Didymotichum* vadere. Circa litteras *Didymoticho* ad eum perscriptas prodigium. Ad *Triballos* reditus. *Protostrator* praevagationis suspectus se purgat. *Byzantinorum* ad reversionem *Apocauchi* gratulatio. De *Cantacuzeno* mendax rumor. *Apocauchus* quosdam includit in custodiam (55). *Irenes* imperatricis oratio. Ad *Moesorum* regem de societate legatio et eius ludificatio. Quantam is calliditatem adhibuerit in copiis *Didymotichum* missis. *Moesorum* ducum versutia. *Episcopi* cohortatio et praedictiones. *Persae* advenientes *Moesos* fugant. *Amuris* satrapa ut exceptus ab imperatrice *Irene*, illiusque in Imperatorem eximius amor, ad quem proficiscitur (56). *Pheraeorum* in commentitiis litteris, quibus decipitur *Amurius* et domum redit, pessimum facinus. Frigore enecti *Persae* una nocte quingenti. *Didymotichenses* praedatores algore semimortui ad hostes confugiunt et quomodo ab iis habiti. Oppida *Irene* imperatrici dedere se volentia cur non recepta. *Mire* anxium Imperatorem *Arbenus*, homo obscurus, consilio levat de *Berrhoea* occupanda. *Crales* opem promittit. Per legatos accersitur Imperator, cui *Cra-laena* suos milites *Germanos* attribuit (57). A *Berrhoeotis* plaudentibus excipitur: a *Thessalonica* obtinenda per plebem et *Zelotas* impeditur. *Cralis* perfidia. *Germanorum* in Imperatore tuendo fidelitas. De *Azio* flumine transeundo. Duorum filiorum *Cantacuzeni* encomium (58). Agrestis quidam *Triballorum* insidias eidem indicat et ad flumen vado transeundum praeit. *Germani* *Berrhoeae* donativum accipiunt. *Insidiatores* ad *Cralem* deferuntur: quorum duces Imperatori ad poenam deduntur, quibus ignoscit. *Apocauchus* *Cralem* contra Imperatorem incendit: simulate agit: cui Imperator uberius respondens, eius scelera carpit, periculum demonstrat, ignaviam deridet (59). *Apocauchus* consilium quaerit. *Monomachus* *Cantacuzeni* felicitatem praedicat, timorem iniicit, pacem suadet (60). *Crales* ab *Apocauchus* instigatus, *Cantacuzenum* ad consulationem dolose invitat, a quo deluditur. Idem *Berrhoeotas* ad defectionem sollicitans, acerbissimas litteras accipit. Imperator etiam tertium a sagittario laedi non potuit: cui veniam petenti ignoscit et cum donis dimittit (61). *Apocauchus* consultat, *Gemina* sententia *Monomachi*. Denuo vafrum eiusdem consilium. *Persarum* ad *Berrhoeam* latrocinia. *Apocauchus* in *Pepagomenum* saevit (62). A *Cantacuzeno* ex *Asia* evocatur *Amurius*. Ficto nuntio contristatur. Eiusdem insignis oratio, qua causa expeditionis, studium iuvandi *Cantacuzeni*, amor et sollicitudo propter eum declaratur: milites ad laborem inflammantur: exustis navibus per continentem gradiendum suadetur. Vento secundo classis tota in *Macedoniam* defertur (63). *Persae* *Thessalonicensem* agrum vastant. *Provinciae* *Cralis* cavet Imperator: cum copiis *Thessalonicam* accedit, *Amurii* occursus. *Zelotarum* in *Cantacuzenicis* crudelitas. *Peritheorii* obsidio. In captivum Imperatoris humanitas. Legati amborum ad imperatricem

8

PERIOCHA

Annam de pace (64). Cantacuzeni legatus foede crudeliterque accipitur. Apocauchi maledicta. Amurius quare litteras sibi redditas ad Imperatorem detulerit. Episcopi Didymotichensis praedictio. Castella Meropes et pecuarii se dedunt; quibus Momitzilus praeficitur: cuius mores describuntur (65). Didymotichum ad Imperatorem cum Amurio venit. Thraciae urbes refractariae puniuntur. Morbus Amurii. Praesidium missum Adrianopolin, illiusque Didymotichum infelix excursio. Amurius mortem in conflictu evadit. Alexandro Moesorum regi, pro auxilio dantur urbes novem: eius tergiversatio. Qua ratione coniurati Persae e Thracia educere conati sint. Eos incassum nititur retinere Amurius: de quo apud Imperatorem conqueritur, reditumque ex Asia cum militibus melioribus pollicetur (66). Eum hortatur Imperator, legationem Byzantium mittat, quo naves et pecuniam ad reditum adipiscatur. Principes Constantino-poli Amurium de abiectioe reprehendunt, naves cum pecunia promittunt. Defendit se. Locus de discrimine servitutis (67). Imperator divinitus a Persis praedonibus liberatur. Eius pugna cum obsessoribus Asomai et victoria. Discessus Amurii: et quare is discessus Imperatori commodaverit, Gratianopolis obsidio. Smyrna a Latinis capta (68). Ab eius praefecto Angelitze non modica pecunia: Episcopi Didymotichensis obitus. Alexandri a Morrha recessus (69). Momitzilus Persicas naves tres incendit. Persae, qui apud Cantacuzenum, custodes suarum navium interfectos ulcisci ardent. Eis Imperator Romanos adiungit; eius regiunculam depraedari iubet. Momitzilus improviso adventu Imperatorem terret: cuius milites fugiunt: ipse cum paucis strenue se tuetur. Lantzarethi famuli in dominum mirus amor et fides. Momitzilus ab Anna imperatrice deserta renuntiat; quem Cantacuzenus insuper data supplici venia Sebastocratorem creat. Persae in Asiam redeunt (70). Palaeologus Imperator aegrotat. Moesus, rupto foedere, Apocauchus mittit auxilia. Callidum Imperatoris consilium. Gener Apocauchi in Hebro summersus. Didymoticho repellitur: Morrham vastat. Momitzilus sibi principatum proprium meditans, a Cantacuzeno et imperatrice Anna deficit (71). Archontes sive imperii pro puero Imperatore et vidua administratores miserum rei publicae statum dolent: imperatrici pacem suadent. Moleste fert Apocauchus, patriarchamque et Gabalam, magnum logothetam, se visentes ad suas partes reducit: imperatricem castigat: Gabalae filiam despondit (72). Apocauchus de integro Cantacuzenum in imperatricem irritat: ac rursum, quamquam submissus, dominatur. Legationis ad eum mittendae auctor est. Mittuntur simul binae epistolae, quibus significatur gaudium de eius voluntate imperii deponendi: ut falso narraverat Apocauchus. Conditio ei proponitur, qua veniat (73). In acta Imperatoris inquiritur; bene praefuisse communi docetur. Longior Imperatoris oratio, qua archontibus ignobilitas et imprudentia obiicitur et rei publicae status deploratur. Respondet praeterea ad id, quod patriarcha eum ad reditum invitans, poena soluturum dixerat, et de vi anathematis disputat. In fine ingens pacis desiderium (74). Pheraei veniam et opem ab Imperatore flagitant et consequuntur. Ex ipsis mutabilitatis fortunae humanae documentum: quorum exemplo Byzantii terrentur, et non posse imperium defendere, multis probatur. Ostenditur item, Annam imperatricem sui iuris non esse. Chrysobergis, legati Imperatoris, constantia adversus minas et verbera. Archontum invictus animus in arcuno reticendo. Garellae deditio. Rursum pacis petitio (75). Castella quaedam se

LIBRI III.

9

dedunt. Batazæ ab Imperatore defectio et reversio: eius remuneratio, Sultani satrapæ liberalitas. Cur pranderet in Thracia prima luce Imperator. Choræ cives maledicentiam terræ motu luunt. Muri reaedificantur, quibus perfectis ad pertinaciam redeunt (76). Magnus dux iterum copiis præficitur: Cantacuzenum conatur occidere. Mutuæ litteræ, illius minaces, huius exprobratoriae. Argutia in voce olzia. Derisio senis ut imbellis. Iuxta Byzantium Persarum vastatio fervet Apocauchi fastus. Urbes Thraciæ præter duas se dedunt. Imperatoris in illorum præfectis dimittendis humanitas et liberalitas. Comparatio inter Cantacuzenum et archontas (77). Urbes ad Pontum Imperator infestas habet. Amici eum Adrianopolin accersunt. Eorum stultitia et poenæ. Imperatrix urbem recuperat Manuel, Apocauchi filius, præfectus deficit: accipitur ab Imperatore benigne et honoratur. Acta apud Bizyam (78). Amzas Persa socium ad Imp. occidendum subornatum prodit, quem ille liberum dimittit. Bizyenses se tradunt. Annae imperatrici et filio eius, deinde Cantacuzeno et uxori ut Imp. Bizyæ et alibi acclamatur, omniumque mentio in sacris usurpatur. Plura oppida se subiiciunt. Bizyæ præfectura Manueli Asani datur. Prostratoris caeterorumque Apocauchi amicorum miserrima conditio. Apocauchi astus, quo ignaviae opinionem vitare studebat, salse irridetur acriterque vituperatur (79). Fraus, impostura et nequitia admirabilis, qua idem Apocauchus Gabalam vita privare enisus est (80). Orchanes Cantacuzeno se adiungit. Capta ad Pontum aliquot oppida. Somnium Manuelis, filii Imp. Veniente ad urbem Cantacuzeno, Apocauchi timiditas. Ager Byzantinus, miserante Imp., devastatur (81). Galataei causam et originem belli huius sciscitantur: quibus a principio narrat omnia Imp., ut se innocentem testetur. De advocatis item Persarum auxiliis se defendit (82). Aregus monachus legatus omni culpa belli eum absolvit. Eius prudentiam laudat Imp., de adversariis conqueritur: si se Imperatorem et collegam esse sinant, quod facturus sit aperit. Amor in rem publicam. Quibus conditionibus abdicare se imperio velit (83). Aregus orationem commendat: dicta Byzantium renuntiare iubetur. Apocauchus arma et vota indicit. Quaedam oppida ab Imperatore subiguntur. Epistola Apocauchi et patriarchæ de abdicatione Imperatoris. Aregus graece indoctus deluditur. Eam Imperator italicè interpretatur: ambo stomachantur (84). Apocauchus frustra Empyriten obsidet: in portoriis exigendis nihil consequitur: ab aulicis proceribus dissimulanter irridetur. Aregus ad illum contemnit accedere: de impietate et imprudentia accusat: imperatricem Imperatori excusat. Imperator infestus Byzantium veniens recedit. Adrianopolis et aliquot finitima oppida in potestatem concedunt. Cum tribus dedititiis, quorum duo præfecti, quid actum (85). Quare Amuricus ad Imperatorem non redierit. Congressu Sarchanis per Lydiam, inde per Hellespontum transit. Persarum in Moesiam impressio. Momitzilus cum parte exercitus sui caeditur, reliqua capitur. Imperator illacrimat. Momitzilus humanæ fortunæ exemplum. Xanthienses suorum funeribus lugent: urbem tradunt. In Momitzili coniugem Imperatoris clementia (86). Cralem ut foedifragum ulcisci decernit. Pheræos Romani ad defectionem impellunt. Minatur Crali, ni Pheris abscedat et foedera violare desinat. Imposturae Apocauchi repetuntur. Continentem relinquere statuit: tyrannus eius in Byzantios. De carcere, quem in palatio Constantini aedificare aggressus est. Affinitatem imperatricis per filiae nuptias cum eius filio

10

PERIOCHA

quaerit et litteris sub eius nomine ad pontificem Romanum confectis, periculum ei magnum conflat. Clementis sexti responsum. Quid facturus Apocauchus, si dolus non procederet (87). Odium in illum commune. Urget aedificationem carceris et a vinctis obtruncatur. Amicorum et uxoris Imperatoris litterae de eius nece et invitatio Byzantium, urbisque occupandae indicata commoditas (88). Persae, duces persuadent Cantacuzeno, uti statim cum omnibus copiis Byzantium tendat. Uxor Apocauchi in Epibatas migrat. Imperator culpam amissarum urbium Macedoniae in Persas duces confert, cum quibus in Macedoniam redit. Sulimanus moritur. Amurcius provinciae suae a Sarchane timens, domum revertitur. Crates Pheras occupat et se Imperatorem, filium Cralem appellat (89). Batatzes iussus fines Byzantinos incursat: ad imperatricem immo dica honoris cupidine transit. Causa, cur Imperatrix a pace sic abhorruerit. Batatzen ad se revocare quamobrem laboravit Imperator. Eius praeclarum quoddam visum. Batatzes a Persis propter Imperatorem occiditur. Empyrite imperatrici transditur. Phrangopulus quidam, invito Imperatore in castra adductus, a veneno eum servat (90). Hieracem sibi moliri interitum, non credit primum: quem deinde officii admonet. Cum Archontibus iterum ut proditor agit. Idem facit Paraspondylus et duas ob causas Hieracis nomen ad Imperatorem defert. Qui in pugna vulneratus, ad castra perducitur. Byzantium profugit; ibi de caede Imperatoris non obita causam dicit. Studiosi Imperatoris Byzantii iam manifesti ad eum perfugiunt. Hierum paene occupatum ac mox per negligentiam amissum (91). Adrianopoli Cantacuzenus coronatur. Ioanni, patriarchae Constantinopolitano, ab episcopis, Imperatore annuente, sacris interdicitur. Primores et exercitus Matthaeum filium Imperatorem designari rogant: quod Imperator sapienter recusat (92). Thessalonicensis caedes. Palaeologus praefectus a Ioanne Apocauchus interficitur. Zelotarum scelus et impietas. Quidam eorum a populo mactantur; unus per forum trahitur. Apocauchus pro Cantacuzenico se gerens, Zelotas punit: defectionem ad imperatricem simulat: patre mortuo aperte Cantacuzeno favet: Thessalonicam ei, concilio suffragante, tradit (93). Ad Cantacuzenum legati. Quatenam Thessalonicenses a filio eius petentes impetrarint. Andreas Palaeologus et Cocalas populum ad arma sollicitant. Apocauchus et socii carcere ac vita multantur. Humanus adeps comeditur. Matthaeus filius rem contra Hieracem in Thracia feliciter gerit (94). Patriarcha Constantinopolitanus a papa declaratus, Smyrnae ab Amurio Persarum satrapa, iugulatur. Chii compulsi Genuensibus se dedunt. Phaceolatus, capta iam Chio, cum triremibus suis Byzantium redit: Genuensem onerariam intercipit. Imperatrix Mpalicis, Carbonae principis, opem impetrat. Eius fratrem Tomprotizam exercitus Romani ducem facit. Orchani Theodora, Imperatoris filia, apud Selybriam solennibus cum caerimoniis nuptum traditur. Eiusdem matronae eximia virtus (95). Speculatores submissi ex Ponticis urbibus, quorum indicio sicarii deprehenduntur. Imperatrix ad Sarchanis, Lydiae satrapae, auxilium confugit. Amurii techna ad succurrendum Imperatori. Persae a perfidioso facto cohibiti: obvios capiunt et spoliunt. Duces eorum ab Imperatore convivio excipiuntur: iique praeternavigantes et conviciantes Byzantios sagittis petunt. Byzantii, eorum defectione perspecta, redeunt. Donatis ducibus, Persae domum remittuntur: Moesiam depraedantur: Imperator excusatur. De Romanis hostibus et auctoribus malorum omnium gravis querimonia (96).